

Sygn. akt III AUa 178/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 września 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie następującym:

Przewodniczący:	Sędzia SA Jolanta Hawryszko (spr.)
Sędziowie:	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk Romana Mrotek
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 19 września 2019 r. w S.

sprawy Z. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

o emeryturę pomostową

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie

z dnia 15 marca 2019 r., sygn. akt IV U 145/19

oddala apelację.

Romana Mrotek	SSA Jolanta Hawryszko	Gabriela Horodnicka-Stelmaszczuk
---------------	-----------------------	----------------------------------

Sygn. akt III AUa 178/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. decyzją z 30.01.2019 r. odmówił ubezpieczonemu Z. P. prawa do emerytury pomostowej. Zakład, do pracy w szczególnych warunkach, nie uwzględnił okresu od 25.04.1979 r. do 14.04.1981 r.- okresu odbywania służby wojskowej, z uwagi na treść uchwały Sądu Najwyższego z 16.10.2013 r., II UZP 6/13 oraz dlatego, że zaliczenie służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych jest możliwe tylko w przypadku ubiegania się o emeryturę określoną w art. 184 ustawy z 17 grudnia 1999 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Okres służby wojskowej przypadał ponadto po 31.08.1979 r.

Odwołanie od decyzji wniósł ubezpieczony, domagając się zmiany przez przyznanie prawa do emerytury pomostowej. Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych wyrokiem z 15 marca 2019 r. zmienił zaskarżoną decyzję i przyznał ubezpieczonemu Z. P. prawo do emerytury pomostowej poczynając od 1 stycznia 2019 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że ubezpieczony Z. P., ur. (...), rozpoczął pracę w roku 1973. Od 15 grudnia 1977 do 24 września 1982 był zatrudniony w Spółdzielni (...) w K. na stanowisku mechanika napraw pojazdów samochodowych. W okresie zatrudnienia odbywał zasadniczą służbę wojskową od 24 kwietnia 1979 do 14 kwietnia 1981. Zakład pracy wystawił świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którego treści wskazano, że w okresach 15.12.1977 - 24.04.1979 i 15.04.1981 - 24.09.1982 stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych - na stanowisku mechanik napraw pojazdów samochodowych, wymienionym w Rozporządzeniu Rady Ministrów z 7 lutego 1983 i na stanowisku wymienionym w wykazie A Dziale XIV poz. 15 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik nr 1 do Uchwały Zarządu Głównego CZSR z 25.07.1983 w sprawie prac wykonywanych w szczególnych warunkach w zakładach pracy spółdzielczości Rolniczej, uprawniających do niższego wieku emerytalnego. Od 4.08.2006 do 31.12.2018 wnioskodawca był zatrudniony w (...) z siedzibą w K.. Pracodawca w świadectwie pracy, stwierdził, że od 1.03.2007 do 31.12.2018 wykonywał w pełnym wymiarze czasu, pracę w szczególnych warunkach, jako kierowca autobusu o liczbie miejsc siedzących powyżej 15. Stanowisko pracy ubezpieczonego zostało wymienione w pkt 8 załącznika nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych z 19.12.2008, stanowiącym wykaz prac w warunkach szczególnych oraz w wykazie A dziale nr VIII poz. 2 pkt 1 wykazu stanowiącego załącznik do zarządzenia nr 64 Ministra Komunikacji z 29 czerwca 1983 w sprawie prac w szczególnych warunkach w zakładach pracy resortu komunikacji, których wykonanie uprawnia do niższego wieku emerytalnego oraz do wzrostu emerytury lub renty inwalidzkiej. W dniu 4.05.2018 skarżący po raz pierwszy złożył wniosek o emeryturę pomostową. Wiek 60 lat ukończył (...). Zakład Ubezpieczeń Społecznych po raz pierwszy, decyzją z dnia 26.06.2018r. odmówił wówczas przyznania prawa do emerytury z uwagi na nieudowodnienie wymaganego okresu pracy w warunkach szczególnych oraz pozostawanie w stosunku pracy. Kolejną decyzją z 9.07.2018 również odmówiono przyznania prawa do emerytury pomostowej. W dniu 27.09.2018 organ rentowy ponownie odmówił mu prawa do emerytury pomostowej. Z dniem 31.12.2018 r. skarżący rozwiązał stosunek pracy. Następnie 9.01.2019 r. złożył kolejny wniosek o przyznanie emerytury pomostowej.

Przed organem rentowym udowodnił ostatecznie okres składkowy i nieskładkowy w wymiarze 34 lat 8 miesięcy i 4 dni oraz okres zatrudnienia w warunkach szczególnych w wymiarze 14 lat 7 miesięcy i 10 dni.

Sąd Okręgowy uwzględnił odwołanie i jako podstawę prawną rozstrzygnięcia powołał treść przepisów art. 4 i art. 49 ustawy z 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych. Sąd I instancji nie zgodził się ze stwierdzeniem organu rentowego, że powoływana uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego ogranicza zaliczenie okresu służby wojskowej do pracy w warunkach szczególnych jedynie do dnia 31.12.1974 r. Uchwała odwołuje się, bowiem do art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony w brzmieniu obowiązującym do 31.12.1974 r., ale wynika to z tego, że została podjęta w odniesieniu do stanu faktycznego obejmującego czasokres służby wojskowej od 23.04.1971 do 1.05.1973. Z dniem 1 stycznia 1975 r. przepis art. 108 ust. 2 ustawy o powszechnym obowiązku obrony został nieznacznie zmieniony przez art. X pkt 2 lit. c ustawy z 26.06.1974 r. Przepisy wprowadzające kodeks pracy (Dz.U. Nr 24, poz. 142 ze zm.) i zgodnie z nowym brzmieniem, czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z zatrudnieniem jeżeli spełnił warunek ponownego zatrudnienia w tym samym zakładzie pracy w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Natomiast w związku z ogłoszeniem jednolitego tekstu ustawy o powszechnym obowiązku obrony w Dzienniku Ustaw z 1979r. Nr 18 poz. 111 zmianie uległa numeracja poszczególnych jednostek redakcyjnych a także brzmienie niektórych przepisów. Kwestia wliczania okresu służby wojskowej do okresu zatrudnienia i związanych z tym uprawnień została uregulowana w przepisie art. 120 ustawy. Przepis ten w ustępie 1 stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy w którym pracownik podjął pracę w ciągu 30 dni od zwolnienia ze służby w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z kodeksu

pracy oraz przepisów szczególnych. Natomiast w ustępie 3 art. 120 zapisano, że podjęcie pracy po upływie 30 dni ograniczało zaliczenie okresu służby wojskowej do wymiaru urlopu wypoczynkowego, wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno - rentowych. Sąd Okręgowy wskazał, że nie ma żadnych podstaw, aby ograniczać czasowo wliczenie służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych jedynie do 31.12.1974 r. Redakcja art. 120 ustawy o powszechnym obowiązku obrony prowadzi do wniosku, że wolą ustawodawcy było zapewnienie pełnej ochrony w zakresie uprawnień pracowniczych i emerytalno- rentowych pracownikom którzy po zakończeniu służby wojskowej podjęli dalsze zatrudnienie. Z tej ochrony nie zamierzano również wyłączyć osób, które ubiegają się o emeryturę pomostową. Wobec czego organ rentowy nietrafnie odmówił zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej do stażu pracy w warunkach szczególnych.

Zdaniem Sądu I instancji brak podstaw do różnicowania sytuacji ubezpieczonych wnioskujących o zaliczenie służby wojskowej do okresu pracy w szczególnych warunkach wymaganego do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 w związku z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS oraz do okresu 15 lat pracy w warunkach szczególnych koniecznego do nabycia prawa do emerytury pomostowej. Przepis art. 4 pkt 5 ustawy o emeryturach pomostowych ustanawia jako jeden z warunków nabycia prawa do tej emerytury wykonywanie przed 1 stycznia 1999 r. prac w szczególnych warunkach lub prace w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, co sprawia, że argumentacja o zaliczaniu okresów służby wojskowej do okresów pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art.32 ustawy emerytalnej ma zastosowanie także w postępowaniu o emeryturę pomostową. Z tych względów okres odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej od 24 kwietnia 1979 do 14 kwietnia 1981 winien zostać uwzględniony do stażu pracy w warunkach szczególnych, co powoduje, że spełnił wszystkie warunki nabycia prawa do emerytury pomostowej, stosownie do treści art. 4 w/w ustawy z 19 grudnia 2008r. o emeryturach pomostowych.

Apelację od wyroku złożył organ rentowy, który podniósł następujące zarzuty:

1. naruszenie art. 2 pkt 2 i pkt 3 oraz art. 3, art. 4 ustawy z 19.12.2008 r. o emeryturach pomostowych przez przyjęcie, że ubezpieczony udowodnił 15-letni okres pracy w warunkach szczególnych i tym samym spełnił warunki do przyznania prawa do emerytury pomostowej;
2. sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego, wskutek naruszenia przepisów postępowania, które mogło mieć wpływ na wynik sprawy, a mianowicie art. 233 § 1 k.p.c. przez dokonanie oceny zgromadzonego materiału dowodowego z przekroczeniem granic swobodnej oceny dowodów, tj. uznanie, że wnioskodawca udowodnił 15 lat pracy w szczególnych warunkach i w konsekwencji przyjęcie, że ubezpieczony legitymuje się 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Mając na uwadze powyższe apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania. W uzasadnieniu apelujący podniósł między innymi, że w okresie pełnienia zasadniczej służby wojskowej ubezpieczony nie był pracownikiem w rozumieniu art. 2 pkt 3 ustawy o emeryturach pomostowych, nie wykonywał zatem pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku zaliczonym do prac w szczególnych warunkach. Gdyby wolą ustawodawcy było zastosowanie przepisów ustawy o emeryturach pomostowych do osób odbywających zasadniczą służbę wojskową, dałby temu wyraz w stosownej, jednoznacznej regulacji. Zdaniem apelującego uchwała II UZP 6/13 nie ma odpowiedniego zastosowanie w sprawie, bowiem została wydana w sprawie zaliczenia okresu pełnienia zasadniczej służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych wymaganego do nabycia prawa do emerytury na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Uchwała nadto dotyczyła pełnienia służby wojskowej do 31.08.1979 r.

Sąd Apelacyjny rozważył sprawę i uznał, że apelacja organu jest niezasadna.

Sąd Apelacyjny nie dopatrył się wadliwości postępowania przed sądem pierwszej instancji. Sąd Okręgowy zebrał i rozważył wszystkie dowody oraz ocenił je w sposób prawidłowy nie wykraczając poza swobodną ich ocenę. Prawidłowe ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu - łącznie z uwzględnieniem uchwały siedmiu

sędziów Sądu Najwyższego z 16 10 2013 r., II UZP 6/13 - Sąd Apelacyjny przyjmuje za własne, w pełni podzielając wywoły zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku.

Zarzuty organu rentowego sprowadzały się do wywoły, że możliwość uwzględnienia okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do stażu pracy w szczególnych warunkach, dotyczy jedynie służby wojskowej odbywanej w okresie do 31.08.1979 r., a nadto, że jest to dopuszczalne jedynie w stosunku do emerytur przyznawanych na podstawie art. 184 w zw. z art. 32 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Natomiast w sprawie należało dokonać kwalifikacji prawnej okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej - przypadającego w czasie trwania stosunku pracy, w ramach którego pracownik świadczył pracę w warunkach szczególnych - od 25.04.1979 r. do 14.04.1981 r. Jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w postanowieniu z 4 czerwca 2019 r. (sygn. akt III UK 293/18, Lex nr 2683387), kwestia wliczania okresu zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia rzutującego na prawo do emerytury była przedmiotem licznych wypowiedzi judykatury. W wyroku Sądu Najwyższego wskazano, że art. 108 ust. 1, a następnie art. 120 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej nadawał żołnierzom zasadniczej lub okresowej służby wojskowej szczególne uprawnienia, nakazując wliczenie czasu odbywania służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym żołnierz podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających nie tylko z Kodeksu pracy (a zatem prawnopracowniczych), ale także z przepisów szczególnych. Z uregulowania tego wynikała zatem czytelna i językowo jednoznaczna zasada, że pracownikowi, który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Powołane przepisy statuowały zatem fikcję prawną, odnoszącą się do wszelkich przepisów szczególnych. Dalej Sąd Najwyższy wskazał, że kierując się tym zapatrywaniem, w judykaturze podjęto problematykę kwalifikacji służby wojskowej do celów emerytalnych, akcentując konieczność rozważania tej kwestii z uwzględnieniem przepisów obowiązujących w okresie pełnienia przez ubezpieczonego służby wojskowej, a nie regulacji obowiązującej aktualnie. I tak w wyroku z dnia 6 kwietnia 2006 r., III UK 5/06 (OSNP 2007 nr 7-8, poz. 108) wyrażono pogląd, że wykładnia gramatyczna powołanych unormowań (chodziło o art. 124 i art. 125 ustawy z dnia 30 stycznia 1959 r. o powszechnym obowiązku wojskowym - tekst jedn.: Dz. U. z 1963 r. Nr 20, poz. 108 z późn. zm.) nie powinna nasuwać wątpliwości, iż okres odbytej czynnej (zasadniczej) służby wojskowej przez pracownika zatrudnionego poprzednio w szczególnych warunkach pracy, który po zakończeniu tej służby zgłosił swój powrót do tego zatrudnienia, traktuje się tak samo jak wykonywanie takiej pracy, a skoro okres ten podlega zaliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień uzależnionych od ilości lat pracy w szczególnych warunkach, to uwzględnia się go także do stażu pracy wymaganego do nabycia prawa do emerytury w niższym wieku emerytalnym. Pogląd ten już na gruncie przepisów - pierwotnie - art. 108, a następnie art. 120 i art. 125 oraz ponownie art. 120 aktualnie obowiązującej ustawy o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej był wyrażany także w kolejnych wyrokach Sądu Najwyższego (wyroki: z dnia 22 października 2009 r., I UK 126/09, OSNP 2011 nr 7-8, poz. 12; z dnia 25 stycznia 2010 r., I UK 239/09, LEX nr 577820; z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 215/09, OSNP 2011 nr 15-16, poz. 219; z dnia 25 lutego 2010 r., II UK 219/09, LEX nr 590248; z dnia 17 maja 2012 r., I UK 399/11, LEX nr 1211140; z dnia 24 maja 2012 r., II UK 265/11, LEX nr 1227192; z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 217/13, LEX nr 1408682 i z dnia 8 kwietnia 2014 r., II UK 424/13, LEX nr 1466629). W powołanym wyroku Sąd Najwyższy podkreślił także, że obowiązkiem obywatela polskiego jest obrona ojczyzny, a zakres obowiązku służby wojskowej określa ustawa (art. 85 ust. 1 i 2 Konstytucji RP). Ponadto konstytucyjna zasada demokratycznego państwa prawnego, urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2), zasada równości wobec prawa i zakaz dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny (art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji), wymuszają na gruncie Konstytucji, będącej najwyższym prawem Rzeczypospolitej Polskiej (art. 8 Konstytucji RP), ustanawianie takich regulacji ustawowych lub dokonywanie wykładni przepisów prawa powszechnie obowiązującego, które wykluczają jakiegokolwiek pokrzywdzenie obywatela z powodu wykonywania publicznego obowiązku obrony ojczyzny. W konsekwencji na gruncie prawa ubezpieczeń społecznych okresy czynnej służby wojskowej w Wojsku Polskim lub okresy jej równorzędne są zawsze okresami składkowymi (art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy emerytalnej), bez potrzeby wypełnienia jakichkolwiek dalszych warunków, a w szczególności bez względu

na to, czy okresy odbytej służby były poprzedzone stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym kreującym tytuł obowiązkowego ubezpieczenia społecznego.

Wyjaśnić należy, że z dniem 6 sierpnia 1979 r. (a więc już w trakcie odbywania przez ubezpieczonego służby wojskowej) dotychczasowy art. 108 ust. 1-4 powołanej ustawy zastąpiony został przepisem art. 108, zgodnie z którym Minister Obrony Narodowej określał w zależności od potrzeb obrony sposób i formę odbywania ćwiczeń wojskowych oraz ich ilość i czas trwania dla poszczególnych grup żołnierzy rezerwy, stosownie do ich wieku oraz stopnia i rodzaju wyszkolenia wojskowego. W takim brzmieniu przepis obowiązywał do 10 lutego 1984 r. Z dniem 6 sierpnia 1979 r., odpowiednikiem art. 108 ust. 1 ustawy stał się art. 120 ust. 1. Stosownie do jego treści, pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Za dopuszczalnością uwzględniania w stażu pracy w szczególnych warunkach okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej przypadającego po dniu 5 sierpnia 1979 r. opowiedział się w sposób jednoznaczny Sąd Najwyższy w uchwale z 14 lipca 2016 r., III UZP 9/16 (LEX nr 2086158).

Wobec powyższego, uznać należy, że co do istoty ocena prawna obywatelskiego obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej przez pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach, na przestrzeni lat nie uległa żadnej zmianie. Wobec jednolitego stanowiska Sądu Najwyższego oraz poglądów powyższej przedstawionych – które Sąd Apelacyjny w całości podziela – brak było podstaw do tego, by ubezpieczonemu odmówić zaliczenia okresu odbywania służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych, tak jak tego domagał się organ rentowy. Prawidłowo, zatem przyjął Sąd Okręgowy, że wskazana data graniczna w uchwale II UZP 6/13 wynikała jedynie ze stanu faktycznego ustalonego w sprawie, w której uchwała ta została podjęta (zasadnicza służba wojskowa odbyta od 23.04.1971 do 1.05.1973). Odnośnie okresu pełnienia zasadniczej służby wojskowej po 31.12.1974 r. stwierdzić należy, że nadal zaliczenie jego do stażu pracy w szczególnych warunkach odbywa się na podstawie art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony PRL, który uległ zmianie od 1.01.1975 r. Niemniej zmiana nie była na tyle radykalna, żeby stwierdzić – jak tego oczekuje organ rentowy - że zasadnicza służba wojskowa, od tej daty nie podlega już zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach. Przepis art. 108 ust. 1 dalej stanowił, że czas odbywania zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby. Nadal więc ustawodawca potwierdzał wliczanie pracownikowi okresu służby wojskowej do zatrudnienia w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem. Kolejna zmiana w ustawie z 21.11.1967 roku nastąpiła dopiero na podstawie ustawy z 28.06.1979 roku o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. Nr 15, poz. 97). Przepisy art. 106-108 ustawy z 21.11.1967 roku otrzymały wówczas nowe brzmienie. W art. 107 ust. 1 stwierdzono, że pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wlicza się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy.

Tak więc zgodnie z art. 120 ust. 1 cyt. ustawy pracownikowi, który w ciągu trzydziestu dni od zwolnienia z zasadniczej lub okresowej służby wojskowej podjął pracę, czas odbywania służby wojskowej wliczał się do okresu zatrudnienia w zakładzie pracy, w którym podjął pracę, w zakresie wszelkich uprawnień wynikających z Kodeksu pracy oraz przepisów szczególnych. Jednocześnie pracownikowi, który podjął pracę lub złożył wniosek o skierowanie do pracy po upływie trzydziestu dni od zwolnienia ze służby wojskowej, czas odbywania służby wliczał się do okresu zatrudnienia tylko w zakresie wymiaru urlopu wypoczynkowego i wysokości odprawy pośmiertnej oraz uprawnień emerytalno-rentowych (art. 120 ust. 3). Wykładnia gramatyczna art. 120 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej (Dz.U. Nr 44, poz. 220 ze zm.) przewiduje w tym względzie, że okresy odbytej służby wojskowej traktuje się tak samo, jak wykonywanie pracy, a więc zalicza się je do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury również w wieku obniżonym (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z 20.08.2013 r., III AUa 428/13).

Wobec powyższego Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że również po dacie 31.08.1979 r., tj. po wejściu w życie ustawy z 28.06.1979 r. o zmianie ustawy o powszechnym obowiązku obrony Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej (Dz.U. z 1979 r. Nr 15, poz. 97 ze zm.), okres odbywania zasadniczej służby wojskowej na podstawie art. 120 ust. 1 ustawy z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony Rzeczypospolitej Polskiej, winien być doliczony do stażu pracy wymaganego do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Możliwość „wliczenia” okresu odbywania zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w zakresie uprawnień emerytalno-rentowych została usunięta dopiero z 21.10.2005 roku. Oznacza to, że organ rentowy błędnie nie zaliczył Z. P. spornego okresu do stażu pracy w szczególnych warunkach.

W ocenie Sądu II instancji powyższe stanowisko dotyczy także ustalenia okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze dla potrzeb emerytury pomostowej uregulowanej przepisami ustawy. Podkreślić bowiem trzeba, że nie uległa żadnej zmianie interpretacja obowiązku odbywania zasadniczej służby wojskowej przez pracowników zatrudnionych także w szczególnych warunkach. Podstawy uwzględniania okresu odbytej zasadniczej służby wojskowej do okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach nie uległy żadnej zmianie także na gruncie ustawy o emeryturach pomostowych.

Zatem okoliczność, że w ustawie o emeryturach pomostowych nie ma norm wprost regulujących tę kwestię nie ma wpływu na zaliczenie Z. P. tego okresu do okresu pracy w szczególnych warunkach na potrzeby uzyskania prawa do emerytury pomostowej. Wzmocnienie tego stanowiska znajduje się także w ustawie w art. 3 ust. 7, który stanowi, że za pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze uważa się również osoby wykonujące przed dniem wejścia w życie ustawy prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy lub art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Zatem także ustawa odsyła do uwzględniania okresów pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy emerytalnej. Obecnie zaś, na skutek utrwalonego orzecznictwa, które zaprezentowane zostało między innymi przez Sąd Najwyższy, w szczegółowo omówionej przez sąd pierwszej instancji uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 16 października 2013 r., II UZP 6/13, nie budzi wątpliwości, że jeżeli ubezpieczony spełnił warunki określone przez art. 108 ust. 1 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, to okres zasadniczej służby wojskowej odbyty w trakcie zatrudnienia w warunkach szczególnych podlega zaliczeniu do tego okresu.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację organu rentowego.

Barbara Białecka SSA Jolanta Hawryszko Gabriela Horodnicka

- Stelmaszczuk